

ARKADAŞIM ve ÖĞRETMENİM ZİYA GÜNER(*)

Fuat Aziz Göksel**

Değerli meslektaşlarım, saygıdeğer dostlarımız,

Yıllarca emeği ile değerine katkıda bulunduğu Fakültesi'nden, Profesör Doktor Ziya Güner'i son yolculuğuna uğurlarken, hepimiz onun tertemiz ve yalın kişiliğini, yumuşak ve çocuksu dürüstlüğünü, o kişiliğin özünü oluşturan bilim adamı kimliğini sevgi ile anıyoruz. Çok iyi hatırlarsınız ki, onun en önemli saydığı şey bilim, ömrünü vakfettiği uğraş bilim, güncel ilişkilerinde yaşamına anlam veren en tatlı sohbet konusu yine bilimdi.

Onun dostluğunun bağışladığı en verimli etkileşimlerden, en tatlı söyleşilerden, en uzun süre yararlananlardan biri de benim. O, yaşça benim akranım, ruhça ve ilgice yakınım, akıl ve bilgice öğretmenimdi. Bilimsel katkı ve desteğini, isteyen herkese, sebil ettiğini hepimiz biliriz. Onun çok verimli işbirliğinden yararlanmış o kadar meslektaşımız vardır ki... Bilim düşünen, bilim üreten, bilim konuşan bu insanın yakınlığından en çok yararlanan biri de ben oldum. Bu fakülte-de en uzun süre ve en yakın ilişki ikimiz arasında oldu. Evet, fiziksel olarak, yakınlığımız fiilen sürekli olmuştur. Çünkü, Fakültemize katıldığı 1968'den beri, bütün kurullarda dirsek dirseğe oturduk ve sürekli «bilim» konuştuk; 1980'den beri de aynı çatı altında, aynı koridor üstünde, aynı çevrede bulduk; sürekli etkileşim içinde olduk.

O çok kalabalık Fakülte kurullarında, yıllar yılı, hararetli tartışmalar, gergin oylamalar yapılır; hatta bir ara kapı dışında Molotof kokteylleri patlarken, biz masanın bir ucunda «sistem kuramı» tartışmaları yapar, yeni geliştirdiğimiz «modelleme»leri birbirimize açıklar; o yeni formüllerini bana, ben yeni eskislerimi ona aktarırdım. O zaman farketmiştik ki, «sistem yaklaşımı» yoluna yönelmiş birçok dü-

* 23 Eylül 1994 günü, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde Prof. Dr. Ziya Güner'in cenaze töreninde yapılan konuşma.

** Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi.

şünenler gibi, her ikimiz de konverjan yollar üzerinde birşeyler geliştirmek istiyorduk, fakat henüz ortak bir dilimiz yoktu. Canlı sistemlerle çalışmağa alışmış olan benim diagramlarım dairesel idi, etki göçü okları ve geri besleme halkaları eğrilerle gösteriliyordu. Ziya Bey, fizikçi olarak, blok desenler kullanırdı. Zaman içinde birbirimizin dilini daha iyi anlar olduk. Ziya Bey'in bazı derslerine de girdim. Yıldızlı bir üslubu, parıltılı bir konuşması yoktu. Sesini yükseltmez; düz, hatta biteviye konuşurdu. Onun ifadesinin değerini anlamak için, iletişimin içeriğine eğilmek hatta yazdığını okumak gerekirdi. İşte o vakit mesajının lakonik karakteri pırıl pırıl parlar, öğretici değeri ön plana çıkardı. Profesör Ziya Güner'in Fakültemizde yazdığı kitapların bütün baskılarını okudum. Son baskıyı hâlâ her yıl bir kere okurum, O benim öğretmenim olmağa devam ediyor.

Aziz meslekdaşlarım, saygıdeğer dostlarımız. Ülkemizde ilk fizik laboratuvarı Ahırkapı'daki Tıbbiye-i Şâhâne'nin bahçesinde, «Fizikname» adlı bir pavyonda kurulmuş ve Tıp öğrencisi Fizik dersini deneyler yaparak öğrenmişti. Bu uygulama bir zaman sonra ortadan kalkmış ve yine «ezber» yöntemine dönülmüştür. Yüz yıla yakın bir süre bu medrese anlayışı devam ettikten sonra, ilk defa Ziya Bey'in kurduğu öğrenci laboratuvarında hekim adayları Medikal Fiziği uygulayarak öğrenmişlerdir. Ne öğrenci iken, ne de daha sonra anlamayı başaramadığım «Einthoven» üçgenini Ziya Bey'in yaptığı basit bir model sayesinde kavramıştım. Bir kuvvet içinde tuzlu su, üç çubuk ve bir osiloskopla yapılan modelleme yarım asırlık anlayışsızlığımı aşıp geçmişti.

Ülkemizin geçirdiği siyasi çalkantılar ve darbelerden Üniversiteler de nasibini almış ve Ziya Bey'in öğrenci laboratuvarı da savrulup gitmiştir. Bir sabah Ziya Bey masasının üstünde bir zarf buldu. «Bilmem ne uyarınca görevinize son verilmiştir. Bilgilerinizi...» Bu, «soğuk» olmaktan öte, kaba, zarafet yoksunu, hatta galiz denebilecek bir tutumdur. Bu emri infaz edenler, ömrünü bilime ve millete adanmış bir öğretmenin emeğine bir teşekkürü çok görmeği kendilerine hak saymışlardı. Bana hep öyle gelir ki, Ziya Güner'in eski fakültesindeki bazı meslekdaşları ile ilişkisinin bir geç tepkisi idi bu gadir...

Ama, kahır yüzünden lütuf oldu. Ziya Bey o günki koşullarda aldığı emekli ikramiyesi ile bir konut edinebildi. Eğer yaş haddine kalsa idi o ikramiye ile belki birkaç kat elbise alabilirdi.

«Adalet ihmal etmez, imhal eder» diye bir söz vardır. Ankara'da hakimler vardı. Profesör Ziya Güner de bir gün Mahkeme kararı ile ve bütün hakları teslim edilmiş olarak, şerefle ve itibarla fakültesine döndü; yine sessiz sedasız, yine alçakgönüllü, yine iyimser, görevine devam etti. Bu kez yaş haddinden ikinci emekliliğinedek işini sürdürdü. Onun bu son ve kesin yokluğu ile bizim kuşağın safları daha da seyreldi.

Toplumların yapısını oluşturan bütün kurumlar gibi, Üniversitelerin de Bilim'in de işlevi süreklidir. Nice kuşaklar gelir, geçer. Onların iyi niyeti ve alın teridir ki toplumların kültürünü ve insanlığın geleceğini yağurmada kalıcı izler bırakır. Profesör Ziya Güner işte bu insanlardan biridir; yaşamından ve emeğinden ders alınacak alçakgönüllü bir bilim işçisi ve tertemiz kişilikli bir eğiticidir. Henüz ders yılının başlamadığı bu gün öğrencilerimizin de burada olmalarını ve bu tablodan ders almalarını ne kadar isterdim... Ayrıca, insanlara zarar verirken bile, soylu bir zarafeti elden bırakmamak gerektiğini öğrenmelerini arzu ederdim.

Ama yine de iyimser olalım.

İyi niyet ve temiz emek, noksanlıkları, çirkinlikleri er-geç aşar.

Profesör Ziya Güner geride kalanlara örnek olsun. O ödevini hulusla ve başarı ile yerine getirdi; ardında saygı ve sevgi duyguları bırakarak aramızdan ayrılıyor.

Uğurlar olsun sevgili dostum, aziz öğretmenim...